

Број 3
мај-јуни 2004

БИЛТЕН

за меѓурелигиска соработка

Buletin për bashkëpunim ndërreligjioz • Bilteno baş-o maşkar konfesionalnikano jekhetano butikeripe • Dinlerası işbirliđi bølteni
Билтен за меѓурелигиску сарадњу • Simirida ti colaboratsii anamisa tuti religii
Bilten za meħureligisku saradnju • Bulletin for inter-religieuse cooperation

А сега остануваат овие три работи: верата, надежта и љубовта; најголема меѓу нив е љубовта

Деканите на теолошките факултети се сретнаа со новинарите

Во просториите на МЦМС е одржана средба на новинарите со деканите на теолошките факултети. Средбата се одржа со цел да се претстави програмата Меѓурелигиска соработка во Македонија (ПРМ).

На средбата, која се одржа на 19.5.2004 година беа поканети новинари од печатените и електронските медиуми од Македонија.

Одзивот и интересот на новинарите за соработката помеѓу двата факултета беше голем. Од вкупно 16 поканети присуствуваа 14 медиумски куќи. Д-р Јован Таковски, декан на Богословскиот факултет, д-р Исмаил Бардхи, декан на Факултетот за исламски науки и Александар Кржаловски (МЦМС), координатор на програмата ПРМ, ги претставија целите на програмата, начините на соработка помеѓу факултетите, како и реализираните активности и впечатоците од програмата.

Деканите на двата факултета изразија задоволство од соработката, истакнувајќи дека ова позитивно искуство требало да се случи многу порано, меѓутоа благодарение на МЦМС се случува сега.

Деканот Бардхи истакна дека нивното пријателство и почитување како декани на двата факултета, е добар пример кој би сакале тие да го пренесат и на студентите.

Д-р Таковски истакна: Соработката најпрво се случува на индивидуално ниво, но подоцна и на ниво на севкупната заедница, а образовните институции се изворот од кој треба да се поттикне надминувањето на предрасудите. Оваа соработка е потребна за да се скршат бариерите помеѓу различните националности и вери застапени кај нас, особено по конфликтот во 2001 година. Токму студентите како претставници на високообразовниот процес се оние што ќе треба да го пренесат своето знаење и меѓусебната толеранција на граѓаните во Македонија.

Д-р Бардхи истакна дека преку оваа програма ќе бидат пополнети многу теолошки празници. Преку размена на предавања за објаснување на карактеристиките на двете религии се оствари можноста за зголемување на знаењата кај идните теолози.

Показател на интересот за предавањата кај студентите се прашањата, кои им ги поставуваа тие на професорите. Исто така при посетите на теолошките образовни институции се оствари меѓусебно запознавање на студентите од факултетите.

Александар Кржаловски истакна дека покрај досегашната соработка изразена преку наведените активности во наредниот период во рамките на програмата се планира и отварање на инфо- и дијалог-центар, како и посети на позитивни примери, летни кампови, денови на верските заедници, обука за раководење со проектен циклус, семинари и работилници, адресар на вер-

Почитувани читатели,

Од овој воведуваме две нови рубрики: Поимник и Рубрика на читатели, кои ќе се објавуваат на последната страница. Рубриката појмовник содржи објаснување на религиозни поими, додека пак за рубриката на читатели Ве покануваме да ни пишувате. Доколку имате прашања и сугестии истите ќе бидат објавени во оваа рубрика, а ние ќе Ви одговориме на прашањата.

▶ страна 2
Активности на
теолошките факултети

▶ страна 3-4
Обуки, работилници
и семинари

▶ страна 5
Интервју

▶ страна 6
Католичка
црква

▶ страна 7
Еврејска верска
заедница

▶ страна 8
Инфо

Посета на Соборниот храм

На 26.5.2004, петнаесет студенти од Факултетот за исламски науки (ФИН), предводени од деканот д-р Исмаил Бардхи го посетилја Соборниот храм „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Тие беа пречекани од свештеникот протојереј ставрофор Драги Костадиновски, кој го претстави историјатот, стилот и градбата на црквата и даде објаснување на символите на православната вера.

Студентите имаа можност да ја разгледаат и внатрешноста на храмот, вклучувајќи ја и салата каде се одржуваат црковни концерти и свештенички собранија. Костадиновски ја објасни улогата на црквата и начинот на нејзиното функционирање, како и значењето на службата и на олтарот во храмот.

По појаснувањето на домаќинот на настанот, студентите имаа можност да постават повеќе прашања. Прашањата на студентите од ФИН се однесуваа на бројот на молитвите во текот на денот, улогата на жената во православието, како и одредувањето на денот за одмор (недела) како ден кога се посветува човекот на Бога.

Потоа беше организиран коктел од страна на вработените во храмот. Студентите беа задоволни од гостопримството на домаќинот на настанот и покажаа интерес да се повторат ваквите посети и во иднина. За оваа посета деканот д-р Исмаил Бардхи ги искажа своите импресии со зборовите: „Ова не ми е прв пат да посетам еден сакрален објект од друга конфесија т.е. црква. Интересна е внатрешната блискост со местата каде што се презентира истиот извор на поклонувањето пред Бога, поради што секако дека треба да останат тие такви какви што се. Во оваа црква освен внатрешното уредување се забележува и традиционалниот верски спокој, со кој добива уште

поголема важност, која е наднационална.

Во овие тежки времиња кога талка човекот со проблеми што порано не можеле дури ни да се „замислат“, а не и да станат животна практика, местата за молитва добиваат повеќе во значење. Црквите и џамиите имаат одговорност во создавање клима за прочистување на човечката душа и отстранување на стравот од талкањето и личната лудост, да овозможат семејна топлина, духовно воспитание, човекољубие, како лично така и за околината.

Сакралните објекти во нашата земја заслужуваат поголема грижа, тие треба да станат центри каде што се воспитуваат генерации, мисли, а зошто да не и разни идеологии, со единствена цел, да му се служи на еден вистински Бог.

Поради тоа што сум верник, а истовремено и теолог, разбираам дека храмовите во себе ја имаат таа сила да ја привлекуваат човековата душа. Не е залудно кажано дека местата за молитва, храмовите, се центри на светот. Од тој центар може да се излезе кон сите страни.

Господ ги сака праведните, искрените и оние што му помагаат на доброто“.

Впечатоците од посетата ги изразија и студентите на ФИН со следните зборови:

„Задоволство ми е што го посетив Соборниот храм, со што добив позитивен поттик за понатамошна соработка“ – Нуртен Назим.

„Во самата внатрешност на храмот се соочивме со спиритуална атмосфера“ – Минур Хасани.

„Имам многу пофалби за остварената соработка. Мислам дека посетата беше организирана добро од самиот почеток, а доказ за ова е и пречекот од свештеникот на црквата и другите вработени. Научив доста работи од нашата взаемна комуникација. Се надевам дека нашата соработка

нема да заврши тука“ – Авни Незири.

„Добар впечаток ми остави нивното однесување, почитта што ни ја укажаа“ – Муневвер Лутфиу.

„Посетата беше навистина корисна за нас. Оваа посета беше едно практично запознавање со црквата. Исто така беше запознавање и со работата на свештениците во црквите и нивната работа со луѓето. Многу сум задоволен од оваа посета“ – Енес Мисими.

Подготвил: Ирсал Јакупи

Посета на џамијата Мустафа-паша

Еден од најубавите објекти на исламската архитектура во Скопје е Мустафа-пашината џамија. Со својата импозантност таа се вбројува меѓу најубавите џамии во нашата земја. Нејзината локација е на возвишението спроти скопското Кале. На 9.6.2004, тринаесет членови и активисти од пет верски заедници ја посетија џамијата Мустафа-паша. Посетителите беа пречекани од претседателот на одборот на џамијата, професорот Ахмед Шериф, и од деканот на ФИН д-р Исмаил Бардхи.

Со самото пристигнување се почувствува позитивна атмосфера кај домаќините на настанот, кои нè поканија на чај во дворот на џамијата. Имаше голем интерес за посета на џамијата,

па така посетители на џамијата беа членови и активисти од Македонската православна црква, Католичката црква, Еврејската заедница и Евангелско-методистичката црква, но и други заинтересирани граѓани.

Деканот на ФИН д-р Исмаил Бардхи им посака добредојде на гостите и накратко го претстави историјатот на џамијата појаснувајќи дека Мустафа-пашината џамија е изградена во последната деценија на 15. век од Мустафа-паша, кој бил еден од високите личности за време на Османлиското царство. За архитектурата на џамијата зборуваше професорот по исламска култура и цивилизација д-р Ахмед Шериф, кој додаде дека има малку податоци за градителот на џамијата.

Во продолжение на ова, д-р Исмаил Бардхи додаде дека на јужната страна од џамијата е изграден саркофаг, во кој се претпоставува дека се наоѓа гробот на Уми, една од ќерките на Мустафа-паша. Деканот Бардхи накратко ги објасни и основните карактеристики на исламот, начините на изведувањето на обредите (појаснувајќи дека тие се изведуваат пет пати во текот на денот), како и молитвите и нивното значење. Потоа следеа безброј прашања од посетителите што се однесуваа на страната на која е изградена џамијата во која се молат верниците кон Мека, како и прашања што се однесуваат на вклученоста и

улогата на жената во исламот. Во меѓувреме имамот на џамијата повика на молитва. Домаќините љубезно нè поканија да го набљудуваме текот на молитвата. Заинтересирани, повеќето од учесниците на посетата, ја прифатија поканата. По молитвата деканот Бардхи даде објаснување за внатрешноста на џамијата, а учесниците од посетата останаа во дворот на џамијата и продолжија да дискутираат.

На прашањето дали ваков вид соработка е потребен и корисен учесниците одговорија: посетите на верските храмови се позитивен настан, кој ни овозможува повеќе да го цениме она што го имаме во нашата земја.

Меѓусебното запознавање на културите, обичаите и верите ги спојува луѓето и придонесува подобро да се разберат и да комуницираат.

Учесниците на посетата заминаа задоволни истакнувајќи дека нивните очекувања од посетата во потполност беа остварени и дека запознавањето со другите е дел од нашето културно живеење.

Подготвила: Дервиша Хаџиќ

Одржана обука за раководење со проектен циклус

Од 30 мај до 2 јуни 2004 година во Крушево беше спроведена обука за Планирање на проекти како основен модул од концептот Раководење со проектен циклус (РПЦ).

Оваа обука е дел од активностите од програмата Меѓурелигиска соработка во Македонија наменети за јакнење на капацитетите на црквите и верските заедници за социјално-хуманитарни работи.

На обуката учествуваа 16 претставници од повеќе цркви и верски заедници: Македонска православна црква – хуманитарна организација Милосрдие, Исламска верска заедница, Католичка црква – хуманитарна организација Македонски каритас, Евангелско-методистичка црква, Еврејска заедница во Македонија, Ново апостолска црква и Ваишнавска верска заедница.

Како дополнителна активност на обуката беа организирани две отворени трибини, на кои учесниците ги претставија активностите и работата на хуманитарните организации што работат во рамките на црквите и верските заедници и пошироко, во рамките на различните религии, истории и традиции.

За обуката и дружењето учесниците ги искажаа своите впечатоци:

„Самата обука беше повод за наше меѓусебно запознавање, дружење и забава. Секој момент од слободното време беше можност за разменување разни искуства и нови знаења. Претставувањето на верската заедница и организацијата од која доаѓаме, беше можност да ги увидиме разликите и работите што нè поврзуваат, работите што нè прават едно. Запознавајќи се меѓусебе и со она што нè поврзува, го направивме првиот чекор кон едно нешто, а тоа е дека сме едно. Нè поврзува верата, одредени обичаи, обреди, верувања, со што си покажавме на себеси дека припаѓаме едни на други. Во овие моменти секој од нас заборава на разликите“ – Ирсал Јакупи.

„Одлично осмислен и имплементиран концепт на обука, кој покрај тоа што обработува актуелна и практична тема, ја исполнува и програмската цел на МЦМС, односно неколкудневна заедничка живеене, дружење и размена на мислења и информации со припадниците на другите етнички и верски заедници“ – Никола В’чков.

„На обука од овој вид не ми е прв пат да учествувам, но ова ми беше прв пат да се дружам со учесници од различни верски заедници. Многу ми е драго што структурата на групата беше таква, затоа што имав можност да научам нешто повеќе за моите сонародници и припадници на различните верски заедници. Притоа особено ми беше задоволство што се појави интерес да научат тие нешто повеќе за мојата верска заедница. Сметам дека вакви собири во иднина треба да прераснат во традиција“ – Лела Садиќарио.

„Обуката организирана од страна на МЦМС беше мојата прва обука од аспект на креирање проекти. Обуката не само што нè научи како се изработува проект, но и ни покажа и како може да се седне и да се работи во организирани меѓуверски и меѓуетнички програми, кои ќе придонесат за понатамошна соработка во други аспекти и сфери на животот“ – Хусеин Ризаи.

се запознавам и со припадниците на другите верски заедници во Македонија. Ваквиот вид обуки би биле од голема полза за запознавање на другите

„Знам само едно, дека преку љубовта кон Бога можеме да ги надминеме разликите што произлегуваат од верската и етничката припадност, а тоа се покажа преку оваа обука“ – Милица Попризова.

„На ваквиот вид обука присуствувам за прв пат. Покрај обуката за РПЦ имав можност да

Тркалезна маса за реформите на верскиот образовен систем на ИВЗ

Тркалезната маса „Состојбата и перспективите на верскиот образовен систем во рамките на Исламската верска заедница“ е прв ваквиот собир одржан во рамките на проектот работилници и семинари од програмата Меѓурелигиска соработка во Македонија (ПРМ), под покровителство на Исламската верска заедница на РМ (ИВЗ), а во организација на Факултетот за исламски науки (ФИН) во Скопје. На собирот учествуваа верски работници и интелектуалци од Македонија, Албанија и од Косово, кои, со своите трудови, дадоа придонес кон дадената тема и понудија свои идеи за реформите во верскиот образовен систем.

Собирот го отвори д-р Исмаил Бардхи, декан на ФИН во Скопје, а учесниците ги поздравија Х. Ариф еф. Емини, претседател на ИВЗ и претставниците на исламските заедници на Република Албанија и Косово.

Во воведното излагање д-р Бардхи напомена дека проблемите со кои се соочува верското образование се идентични со оние со кои се соочува образованието воопшто. Тој запраша колку всушност е

актуелна теологијата денес за членовите на верските заедници и за граѓанското општество и дали теолозите полека се претвораат во „непотребни“ интелектуалци и мислители, кои треба да говорат само кога ќе бидат

прашани. Исто така тој го постави и прашањето колку теолозите, особено исламските, се обидуваат да бидат на ниво на нивната теолошка задача и одговорност, како и колку се барани и прашувани од страна на верниците и од општеството воопшто.

Д-р Бардхи истакна дека научните правци и теологијата треба да се движат паралелно, бидејќи заедничко им е општеството во кое дејствуваат, човекот кому сакаат да му служат и заедничка цел им е иднината, односно благосостојбата на човекот и општеството.

Тркалезната маса се состоеше од две сесии на кои учесниците се претставија со свои излагања. На крајот од сесиите свој придонес во дискусиите дадоа и академик Јашар Реџепагиќ (Приштина), проф. д-р Муртезан Исмаили, проф. д-р Авзи Мустафа, проф. д-р Џеладин Мурати, Аделина Марку, М-р Валбона Тоска, Андриј Стастоли (Тирана), проф. Екрем Симница (Приштина), како и други претставници на Исламската верска заедница од Република Македонија.

На крајот од собирот беа донесени и препораките:

- ИВЗ да изработи студија за развојот на верскиот образовен систем;
 - Да се посвети поголемо внимание на планирањето и изведбата на образовниот систем во исламските образовни институции;
 - Факултетот за исламски науки треба да биде главен носител во создавањето на стратегијата за високото верско образование и да ги следи модерните текови на теологијата воопшто;
 - Да се изработи акционен план со цел за обезбедување квалитетен и компетентен кадар во образовните институции на ИВЗ.
- Собирот го прогласи за затворен претседателот на ИВЗ, х. Ариф еф. Емини, кој им се заблагодари на учесниците за учеството и ја истакна важноста на ваквиот собир за унапредувањето на исламското верско образование.

Секретаријат на
Факултетот за исламски науки

Меѓународна конференција на православна ѓаконија

Во период од 3.4.2004 до 5.5.2004 во Нов Валамо, Финска се одржа Меѓународна конференција на православна ѓаконија. На конференцијата присуствуваа 80 учесници од 25 православни цркви, оддели и организации од Европа, Средниот Исток, Северна и Јужна Америка и од Африка.

На покана Финската Православна Црква и Светскиот Совет на Цркви во Женева, учество земаа Македонската Православна Црква и Македонски центар за меѓународна соработка.

Конференцијата беше благословена од Вселенскиот Патријарх Вартоломеј 1, а домаќин беше Архиепископот Лео – Поглавар на Финската Православна црква, кој ја отвори конференцијата. Средбата исто така доби поддршка од Антиохискиот Патријарх Игнатиј и неколку цркви кои имаа свои претставници.

Целта на конференцијата беше да се согледа историјата, теологијата и реалната состојба на православната соработка во поглед на социјалната правда; да се споделат искуствата и методологиите и да се поттикнат нови начини на соработка и размена помеѓу православните општествени иницијативи и организации насекаде низ светот.

Конференцијата беше организирана од International Orthodox Christian Charities (IOCC), World Council of Churches (WCC) и Ortaid (хуманитарна организација на Православната црква во Финска).

Следејќи ги политичките промени во Источна Европа во последната декада, Православната и останатите цркви повторно ја открија нивната улога во општеството и ја согледаа одговорноста од социјално издигнување.

Конференцијата беше проследена со два важни настана за Православните цркви во Европа. На 1 Мај, десет нови земји влегоа во Европската Унија. Следниот ден, на 2 Мај во Париз, беше извршена канонизација на четири нови Православни светители силно поврзани со социјалното сведоштво во 20 век.

Мајка Марија (Скоптцова), нејзиниот син Јуриј, Отец Димитриј Клепнин, и Илија Фондамински во 1930 год. по нивните напори да ги спасат Еврејските жртви од егзекуција во Франција беа откриени и починаа во Нацистичките концентрациони кампови .

Клучните презентации од конференцијата го открија теолошкото и историско искуство на социјалната акција во Православната Црква. За време на презентациите, учесниците открија дел од главните проблеми и предизвици со кои се соочуваат во нивната работа, вклучувајќи ги професионалните стандарди, пресме-

тливост, и релациите со широкото граѓанско општество.

На крајот од настанот, организациите го претставија идниот комитет, основан со цел да ги координира наредните случувања, да се консултира со црковното раководство и Православните организации и својата работа да ја насочи кон основање на асоцијација на Православната ѓаконија.

**Подготвиле: Дервиша Хаџиќ
Дејан Димитријевски**

Македонија во чест на свети Кирил

Манифестацијата „Македонија во чест на свети Кирил“ традиционално се одржува секоја година во Рим, Италија. На 24 мај годинава, во рамките на свеченото чествување, македонската делегација, предводена од претседателот на Република Македонија, г. Бранко Црвенковски, придружуван од државни и црковни претставници, оствари официјална средба со папата Јован Павле II. Делегацијата на Македонската православна црква ја предводеа Митрополит Дебарско-кичевски г. Тимотеј и Митрополитот Струмички г. Наум, а Католичката црква од

Македонија беше претставена од скопскиот бискуп г. Јоаким Хербут и г. Кирил Стојанов, викарен бискуп.

Во своето обраќање Претседателот Црвенковски посебно ги истакна активностите кои Република Македонија континуирано ги превзема во насока на јакнење на меѓуетничката доверба, соживотот и верската толеранција. Од своја страна пак, папата Јован Павле II ја изрази својата радост од сознанието дека Македонија се движи по патот на мирот и помирувањето, потенцирајќи дека дијалогот и тежнењето кон слога ќе и овозможи на Македонија максимално искористување на своите вредности во остварувањето на благосостојбата и просперитетот на земјата.

Непосредно по средбата, истиот ден, на празникот на словенските просветители и рамноапостоли светите Кирил и Методиј, свештенослужителите од Македонската православна црква одржаа молебен на гробот на свети Кирил, кој се наоѓа во базиликата посветена на „Св. Климент“. Со свечената богослужба чиноначалствуваа митрополитите Тимотеј и Наум, во сослужение на архимандрит Пимен, протојереј-ставрофор Љупчо Двојаковски, отец Сашо Додевски и јероѓакон Арсениј. Со молитвени песнопенија на македонски јазик учество земаа хорот од колеџот „Русикум“ од Рим, под диригентство на о. Лудвиг Пихлер.

Во својата поздравна беседа митрополитот Тимотеј потсети на огромната важност на делото на светите Кирил и Методиј, големите селовенски просветители, заради коешто се прогласени и за копатрони на Европа, истакнувајќи дека треба да ја следиме нивната порака за соживот во љубов, взаемна почит и меѓусебно помагање.

Подготвил: Проф. д-р Ѓоко Ѓорѓевски

Соработка помеѓу теолошките факултети

Програмата Меѓурелигиска соработка во Македонија (ПРМ) ги започна своите проектни активности во 2003 година. Фокусот на настаните го понесоа Богословскиот факултет и Факултетот за исламски науки. Во интервјуто со деканите дознаваме повеќе за нивните впечатоци од соработката.

Која е потребата од постоењето на една ваква програма?

ИБ: Теолошките факултети биле најзначајните центри за развојот на културата и цивилизацијата. За жал, овој нивни сјај долго време остана изгаснат. Прашината на заборавот и уништувањето се забележуваат и во денешното време на „слободата“. Оваа и сличните програми колку што треба да нè радуваат толку треба и да нè замислат, бидејќи со него сите ние видовме што сме направиле и колку уште можеме да направиме. Најдоброто во оваа програма е што во сегашноста, која ние ја забораваме, сведочиме дека ѝ одговараме на повикот на теологијата, на културата на теологијата и на желбата на студентите на кои им е потребно вакво нешто.

ЈТ: Еден вид соработка меѓу верските заедници (главно на ниво на нивните верски водачи), како и на нивните соодветни образовни институции постоеше и порано. Конфликтот во 2001 година предизвика извесно заладување на тие односи. Имаше потреба од надминување на овие состојби, затоа сметаме дека МЦМС, со своето досегашно искуство во организирањето и водењето на слични проекти, се најде во вистинскиот момент да помогне во унапредувањето на меѓурелигиската соработка, иако мислам дека ќе беше многу подобро да не се дозволеше да имаме потреба од таква помош. Сосема е логично што водечката улога во проектот МЦМС им ја довери на постојните високообразовни богословски институции на Македонската православна црква (МПЦ) и на Исламската верска заедница, имајќи ја во предвид нивната мошне одговорна улога во образувањето и воспитувањето на идните кадри.

Како го гледате досегашниот тек на програмата?

ИБ: Пред сè сакам да му се заблагодарам на деканот на Богословскиот факултет Јован Таковски и на МЦМС. Ние се обидовме да направиме добро, и тоа со сета одговорност, исполнувајќи ја празнината што постоела и што ја гледаме постојано. Консултациите меѓу двата факултета и МЦМС ја осозреа програмата, се разбира, со помош на нашите верски заедници, вклучувајќи ги тука и Еврејската заедница, Католичката црква и Евангелско-методистичката црква. Верувам дека сме се однесувале одговорно и дека ги реализираме целите одредени во програмата.

ЈТ: На досегашното реализирање на програмата гледам позитивно. Овде ги имам во предвид и мудрите и конструктивни забелешки на

Деканот на Факултетот за исламски науки г. Исмаил Барди и на претставниците на другите верски заедници кои се вклучени во проектот.

Кои се придобивките за вашата образовна институција и за верската заедница од самата програма?

ИБ: Тука би истакнал дека Исламската верска заедница на РМ, односно Факултетот за исламски науки покажаа дека се отворени како институции. Се разбира дека нашиот факултет преку програмата доби едно позитивно искуство околу одржувањето на средби, предавања, а особено поради убедувањето дека вакви средби требало да се одржуваат и порано. Со ова, придобивка имаат и општеството во кое живееме и верниците, што е цел на нашите факултети, но и на верските заедници, без разлика на нивната материјална поткрепа.

ЈТ: Размената на професори - предавачи, како и организираните взаемни посети на студенти на двата факултети овозможи, пред се, подобро и покомпетентно запознавање на студентите со основните пораки на религијата на другиот, а со тоа и лично запознавање кое може да помогне во зголемување на меѓусебната доверба и надминување на можни негативни предрасуди кон другиот. Историјата не учи дека дијалог меѓу претставници на различни религии постоел уште од најстаро време. Таму каде што има дијалог може да се изнајде и решение при евентуални проблеми и недоразбирања. Најлошо е немањето волја за дијалог. Од полза можат да бидат и другите активности предвидени со оваа програма.

Што сметате дека е најважно од програмата и дали нешто недостасува и на што треба да се посвети поголемо внимание?

ИБ: Не можам да додадам ништо во програмата: предавањата го имаат своето значење, подготовката на текстовите и преводите околу дијалогот и компаративните студии, потоа меѓусебните посети - сите овие имаат свое значење. Меѓутоа, мислам дека поголемо внимание треба да се укаже на подготовката на кадрите за вакви и слични проекти, организирањето курсеви и студии во земјава и во странство. Ние мора да размислуваме за испраќање на студенти и наставници надвор од земјава за следење на вакви курсеви, а зошто да не и за постуниверзитетски теолошки студии. Тука е мошне значајно да се размислува и околу стипендирањето, иако МЦМС не се занимава со ова прашање.

ЈТ: Мислам дека за почеток е добро што таа започна и, главно, се остварува. За мене е битно да се постават добри основи за да може таа соработка да продолжи и без евентуалната помош од МЦМС или од некој друг. Впрочем, и самата програма предвидува оспособување на кадри, преку разни курсеви, кои ќе бидат способни да ја преземат одговорноста за идната соработка.

Дали во иднина соработката и комуникацијата меѓу верските заедници ќе продолжи на високо ниво?

ИБ: Јас не можам да говорам од името на Ис-

ламската верска заедница на РМ, бидејќи таа има свој претседател, но како нејзин вработен и соработник во овој проект не сум забележал дека постојат пречки околу соработката помеѓу верските заедници. Тука повеќе недостасуваше „волјата“, огромните проблеми што постојат во нашето општество, а за кои се повикани верските заедници придонесуваат соработката и комуникацијата помеѓу нив да не биде на задолжително ниво. Како може Исламската верска заедница да размислува околу директните и почести контакти кога е соочена со проблемот на враќањето на нејзиниот имот, со вработувањето на своите кадри и нивната сигурност, со одржувањето на верските објекти во овие тешки времиња и слично?

Неопходно е да се создадат услови верските заедници да разговараат за зачувувањето на чистотата на верата и за „опасноста“ од демократијата, особено од секуларизацијата, која создава заморувачки оттуѓувања за спокојството на душата, семејството и религиозната култура кај нас. Тука ќе биде неопходно да се создадат повисоки заеднички институции, за посериозна соработка на теолошката интелектуална култура.

ЈТ: Јас не можам да зборувам од името на МПЦ и на другите верски заедници, но се надевам дека соработката во иднина ќе се унапредува и дека ќе се изнаоѓаат добри решенија за евентуални меѓусебни недоразбирања, како и проблемите околу улогата на религијата во општеството: местото и статусот на верските образовни институции и проблемот со верската настава во училиштата и сл. Правилната и компетентна верска просветленост може да даде голем придонес во моралната обнова на општеството - намалување на криминалот, наркоманијата и други слични зла кои ги поткопуваат темелите на едно здраво општество.

Дејан Димитријевски и Ирсал Јакупи

Годишна средба на Језуитската служба за бегалци (ЈРС)

Во организација на ЈРС од 11-13.6.2004 во просториите на Католичката црква во Охрид се одржа годишна средба на ЈРС за Југоисточна Европа.

На средбата присуствуваа претставници на ЈРС од Белгија, Македонија, Хрватска, Словенија, Босна и Херцеговина, Србија и Црна Гора, Косово и од Романија. На состанокот претставниците од наведените земји поднесоа ивештај за состојбата и активностите на ЈРС од своето подрачје и разменија

меѓусебни искуства од теренот. Најмногу внимание им беше посветено на проектите за Жртви од мини на просторите на Босна и Херцеговина и Косово.

Језуитската служба за бегалци (Jesuit Refugee Service) е организација на Католичката црква со седиште во Брисел – Белгија.

ЈРС во Македонија и Косово делотворно е присутна од 1999 година, односно од бегалската криза на Косово. Еден од главните проекти на кои ЈРС веќе подолго време успешно работи се Жртви од мини на Косово. Во овој проект се вклучени 75 деца од 7 до 24 години. ЈРС финансиски помага околу изработката на протези (меѓу жртвите од мини има деца што ги

изгубиле двете нозе, многу деца што изгубиле рака или око) и други лекарски помагала како што се наочари за деца на кои од експлозијата на мини им е оштетен видот. Исто така за тешко болни деца, кои се жртви на мини, ЈРС им ги обезбедува потребните лекови. За овие деца редовно се грижи екипата на ЈРС Косово, која, според потребите, ги носи на прегледи и терапии во различни медицински центри.

На корисниците на проектот, ЈРС ги покрива автобуските билети за оние деца што одат на училиште. За неколку деца жртви од мини ЈРС им помогнал во изградба на посебни купатила. За сиромашните деца, жртви на мини ЈРС им обезбедува месечни пакети храна и им обезбедува учебници.

Секоја година во организација на ЈРС за децата жртви од мини се организира летен камп, кој досега се реализирал на Јадранското Море во Црна Гора, но за првпат оваа година ќе се организира во Охрид во период од 21.6 – 1.7.2004 година. Оваа година 27 деца ќе учествуваат на кампот, а ќе ги придружуваат соработниците на проекти од ЈРС Косово и неколку волонтери за помош на децата.

Канцеларијата на ЈРС во Македонија е логистичка поддршка на канцеларијата на ЈРС во Косово. За потребите на проектите Жртви од мини на Косово, во Скопје, според потребите, се изработуваат протези. Покрај овој важен проект за Жртви од мини на Косово, ЈРС во соработка со Католичката црква во Македонија веќе неколку години успешно организира компјутерски обуки за средношколци и студенти во Скопје, Струмица, Нова маала, Богданци и во Гевгелија.

Од 1999 година до сега ЈРС во многу ситуации им помогнал на луѓето во неволја и веруваме и молиме за Божја помош ЈРС да биде делотворен на овие наши простори.

Подготвил: Дон Мато Јаковиќ

Нов претседател на ЕЗ

Еврејската заедница во РМ иако мала, сепак е витална, жива заедница која со импулсивен карактер живее и постои и ден денес. Од случувањата што ги одбележаа последните три месеци може да се потенцира дека Еврејската заедница од пред три месеци на своето Годишно собрание изгласа нов претседател – г. Здравко Шапи. Тој е следниот човек што ќе ја претставува Еврејската заедница на сите државни нивоа и институции во наредните четири години.

Управниот одбор кој ќе работи со него е во состав: прим. Д-р Миодраг Тодоровиќ-Козма, Рахамин Мизрахи, проф. Д-р Самуел Садикарио, Жаклина Мучева, д-р Берта Романо-Николиќ, Ана Босилкова. Координатор на ЕЗ е Виктор Мизрахи.

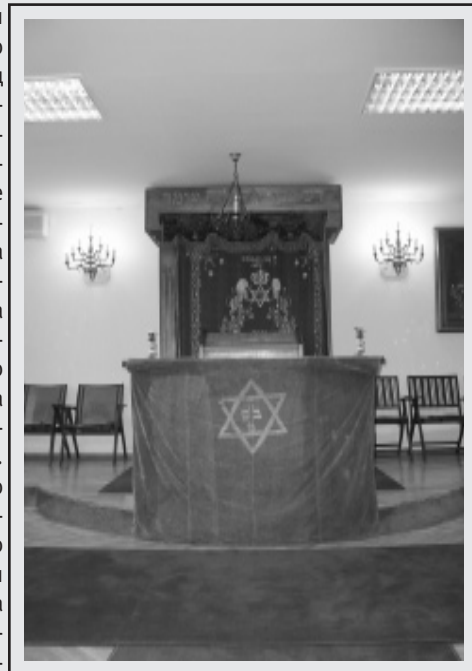
Активности на ЕЗ

Еврејската заедница со исклучителна гордост може да каже дека во последните неколку месеци учествуваше на Годишното собрание на Европскиот совет на Еврејски заедници и дека, во соработка со Израелската амбасада во Белград, го одбележа Денот на независност на Израел и Денот на Холокаустот. Уште еден доказ за виталноста и влијателноста на нашата мала, но силна и компактна заедница е учеството на претставници од нашата заедница на седницата на Американскиот еврејски комитет.

Во целокупната работа на заедницата спаѓа и организирањето на летните кампови за помладите членови. Оваа година ќе бидат реализирани многубројни детски и младински кампови, каде во најголем број се склопуваат голем број пријателства. Оваа година нашите млади и најмлади членови добија покани да присуствуваат на следните летни кампови во Пировац – Хрватска, Ковачевци – Бугарија и Сарваш – Унгарија.

Како знак на силна работа и многу битен фактор во областа на културата е и доказот дека во јуни во Белград се одржува Фестивалот „ЕСПЕРАНЦА“, кој претставува собирање на севкупната Сефардска еврејска традиција, култура, музика и на сè она што е Сефардско и што го прави посебно, а воедно постои денеска и пулсира. Сето тоа е на едно место и претставува исклучително задоволство и нашата заедница да земе активно учество, бидејќи таму ќе се прикаже

еден заеднички проект на Еврејската заедница од Јасминка Намичева и Ави Козма, под наслов „Патување низ македонското сефардско богатство“.

Подготвил: Хазан Ави Козма

Социјална служба на Евангелско-методистичката црква во Македонија

„Каква е ползата, браќа мои, ако некој рече има вера, а дела нема? Може ли верата да го спаси? Ако некој брат или сестра се голи и немаат што да јадат, па некој од вас им рече: Одете си со мир, грејте се и наситете се, а не им даде што им е потребно за телото - каква полза? И така, верата без дела, сама по себе е мртва“.

Сегментот од Соборното послание на апостол Јаков, 2:14-17 стих, ни објаснува какви верници Бог бара од нас да бидеме. Хуманоста е возвишен збор, кој бара многу жртви, за да можеш да му помогнеш на човек во неволја. „Верата без дела е мртва“. Врз тие зборови од Библијата, имено од верни луѓе, се создадени хуманитарни организации, социјални служби за да се помага на луѓе во елементарни непогоди, војни, епидемии и др.

Со овој краток вовед сакаме да дојдеме до сознанието за кое Исус вели: „Барајте го најнапред Царството на Бога и Неговата правда и сè ќе ви се додаде“ (Ев. по Мат. 6:33). Должноста на црквата е да му го проповеда Евангелието на народот и кој е Исус во нивниот живот. Исус вели: „Јас сум патот, вистината и животот, кој верува во Мене нема да погине, но ќе има живот вечен“.

Евангелско-методистичката црква, покрај основната цел проповедањето на Евангелието, се залагала и на социјално поле. Повеќе од 120 години службата опстојува. Во тоа време во Битола бил отворен Социјално-образовен центар, каде, покрај гимназијата за девојки, постоел и Центар за згрижување на деца без родители. Покрај другите мисионери во Македонија во социјалната служба, во тоа време се истакнуваше мисионерката од Америка, мис Елена Стон. Центарот во Битола бил затворен во почетокот на Втората светска војна. По распаѓањето на поранешна СФРЈ, социјалната служба е повторно обновена. Социјалната служба на ЕМЦ, со сите сили се труди да најде решение, за да ги ублажи потребите на луѓето, помагајќи во храна, облека, лекови и сл.

Социјалната служба го сврте вниманието на странските црковни институции за состојбите во ПОУ „Свети Климент Охридски“ во Ново Село. ЕМЦ од 1991 година па наваму, во целост ја презеде грижата за училиштето. На училиштето му беа донирани ученички помагала, учебници, тетратки, моливи, гуми за да се задоволат потребите на децата со специјални потреби. Целосно руинираниот кров од училиштето беше обновен. Внатрешноста на училниците, санитарните јазли, беа делумно или целосно реновирани.

Социјалната служба на ЕМЦ е изразена и преку задоволување на потребите во:
- Центарот за рехабилитација во Банско, кој е помогнат во храна, лекови, облека;
- Психијатриската болница во Негорци во

заменување на старите кревети со нови, медицинска апаратура, ортопедски помагала, лекови и др.;

- Интерното одделение во болницата во Струмица е реновирано, а донирана е медицинска апаратура, ортопедски помагала и друг вид помош;

- Во 2003, Техничкото училиште „Никола Карев“ во Струмица е опремено со компјутери;

- Пет години наназад на група од 50 деца, им се овозможува рекреативно-воспитен одмор од ЕМЦ во Охрид. Тоа се деца без родители, деца со специјални потреби;

- на Косовските Роми во Македонија им се обезбедуваат основни услови за живот: кебиња, облека, храна, редовни медицински прегледи, лекови и друг вид помош.

Социјалната служба на ЕМЦ во Македонија во 2000 година се преименува во „Гаконија Македонија“.

Кон бегалската косовска криза од 1999 година ЕМЦ во Македонија, беше активна на повеќе полиња со логистичка и информативна помош, посети од црковни делегации во Косово и Албанија, како и преку помош во храна за бегалците и социјалните случаи...

Во екот на бегалската криза, Владата на Република Австрија, на ЕМЦ во Македонија ѝ понуди средства за изградба на Социјално-медицински центар во Струмица. По доделувањето на локацијата во 2000 година Центарот почна да се гради и истата година беше изграден. Во изградбата на Социјалниот центар, со финансиски средства учествуваше и ЕМЦ. Првиот центар во кој се одвиваат разни социјални активности на Гаконија Македонија е „Мис Стон Центар“.

Во 2000 година господин Михаил Пал, конзул во Амбасадата на Австрија во Македонија го предаде „Мис Стон Центар“ на ЕМЦ, застапувана од старешината Михаил Цеков од Струмица.

Првиот проект со кој започна да работи Центарот е „Храна на тркала“. Таа помош е наменета за стари лица, хендикепирани, социјални случаи и др. Таквите

лица се зависни од туѓа помош и добиваат еднаш дневно топол оброк. Имено, со возило им се доставува до нивните домови, во садови специјално наменети за тоа. Проектот „Храна на тркала“ ја опфаќа Струмица и поблиската околина. Центарот добро функционира.

Втор проект, кој започна 2003 година, е социјализација на деца со специјални потреби. Тие го посетуваат Центарот два пати во текот на неделата со помош на нивните родители, каде им се помага за нивно осамостојување.

Социјалната работа постоела и ќе постои, но значајноста на оваа работа е да биде употребена на вистинско место и во вистинско време. Благодарноста за тоа секако му припаѓа на Бога. Само љубовта Божја може да покрене дарешливи срца, кои ќе избришат некоја солза и ќе внесат радост во некое срце. Слава Нека Му е на Светиот и Милостив Господ, сега и во сите векови!

Подготвила: Милица Попризова

Поимник:

Амин - од еврејскиот збор „амен“, во превод „така нека биде“ или „навистина“ и значи потврда на она што е претходно кажано.

Ѓаконија – зборот ѓакон буквално значи служител. Во првата црква биле определени седум ѓакони да прислужуваат во Ерусалим. Денес ѓаконскиот е еден од свештеничките чинови во црквата, додека под Ѓаконија се подразбираат помошните црковни служби кои вршат социјални и каритативни дејности.

Етика – наука за моралот која се базира на одредено религиозно или филозофско сфаќање.

Ислам – вера која Возвишениот Алах ја објавил на својот посланик Мухамед а.с.

Кабала - мистично учење и толкување на Тора (петто книжие Мојсеово) кое се појавува во средината на минатиот век.

Катехизам – во раното христијанство така се нарекувало поучувањето во верата на катихумените, оние кои се подготвувале за крштевање и прием во црквата. Денес се подразбира краткото изложување на христијанската вера.

Куран – Божја книга во која Свевишниот Алах го објавил исламот на Мухамед а.с. да ја достави и објасни на луѓето за да бидат среќни на овој и на другиот свет.

Религија – духовна врска меѓу Бога и човекот, која се одликува со своја догма, култ, морал и религиозна заедница.

Двомесечна информативна публикација Билтен за меѓурелигиска соработка

Издавач: Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС); Македонска православна црква (МПЦ), Исламска заедница во Р. Македонија (ИЗ), Католичка црква (КЦ), Еврејска заедница во Р. Македонија (ЕЗ), Евангелско-методистичка црква (ЕМЦ).

Издавачки совет: Александар Кржаловски (МЦМС), Ѓоко Ѓорѓевски (МПЦ), Метин Изети (ИЗ), Дон Мато Јаковиќ (КЦ), Виктор Мизрахи (ЕЗ), Милица Попризова (ЕМЦ).

Главен и одговорен уредник: Александар Кржаловски

Лектура: Магдица Шамбевска

Дизајн: Кома

тираж: 500 примероци

Печати : Боро графика

Финансирано од Норвешката и Данската црковна помош.

Регистрирани верски заедници и религиозни групи во Македонија

Според закон за верски заедници и религиозни групи објавен во Службен весник на РМ бр. 35/97

1. Македонска православна црква
Бул. „Партизански одреди“, 12, Скопје
2. Исламска верска заедница
Ул. „Чаирска“ 52, Скопје,
3. Католичка црква
Ул. „Ристо Шишков“ 31, Скопје,
4. Еврејска верска заедница во РМ
Ул. „Борка Талески“ 24, Скопје
5. Евангелско-методистичка црква во РМ
Ул. „Дебарце“ 9, Скопје
6. Христијанска адвентистичка црква
7. Баптистичка црква
8. Јеховини сведоци
9. Исламска еренлерска тариканска верска заедница во Македонија
10. Сатја Саи центар
11. Ваишнауска верска заедница
12. Прахристијанска заедница-универзален живот
13. Бекташиска заедница во РМ
14. Евангелска црква Скопје
15. Христијанска црква „Слово на надеж“
16. Црква Божја во РМ
17. Христијанска религиозна група Нова надеж
18. Религиозна група христијанска црква Божји глас
19. Меѓународна црква Христос Скопје
20. Независна Христова црква
21. Новоапостолска црква во Македонија
22. Евангелско-конгрешанска црква
23. Христијански центар
24. Христијанска црква Блага вест

МАКЕДОНСКИ ЦЕНТАР ЗА
МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА
„Никола Парапунов“ бб, п. фах 55,
МК-1060 Скопје
тел.: 02/3065-381, факс: 02/3065-298
E-mail: mcms@mcms.org.mk

ГИ ОЧЕКУВАМЕ ВАШИТЕ ПИСМА